

2025. gada septembris

LAIPNI LŪGTI

Piektais projekta KNOWnNEBs ziņojums!

Šajā noslēdzošajā izdevumā ar prieku dalāmies ar svarīgākajiem notikumiem mūsu projekta pēdējā posmā un sniedzam ieskatu paveiktajā. Vispirms piedāvājam jaunākos atjauninājumus no konsorcijs sanāksmes Vīnē, kā arī nelielu ieskatu gaidāmajā Eiropas noslēguma konferencē.

Turpinājumā atradīsiet rakstus par NEB nozīmi un stratēģisko vērtību, galvenajām atziņām no pilotauditiem, kā arī praktiskām atsauksmēm par mūsu izstrādātajiem rīkiem. Noslēgumā iepazīstinām ar nesenajām ieinteresēto pušu iesaistes aktivitātēm – apmācībām, semināriem un politikas dialogiem, kur mūsu metodoloģija jau tiek veiksmīgi izmantota praksē visā Eiropā.

Par projektu **KNOWnNEBs** ir ES finansēts LIFE projekts, kura mērķis ir veicināt energoefektivitātes (EE) pasākumu ieviešanu, palielinot ieguldījumus un stiprinot ilgtspējīgu darbību. Projekts koncentrējas uz energoauditu kā galveno instrumentu energoefektivitātes šķēršļu identificēšanai un novērtēšanai, papildinot to ar metodi, kas ļauj **kvantificēt ar enerģiju nesaistīto**

ieguvumu jeb ne enerģijas bonusu (NEB) vērtību un integrēt tos energoefektivitātes aprēķinos.

Pašreizējā praksē energoauditi galvenokārt uzrāda tiešos enerģijas izmaksu ietaupījumus, bet nereti neņem vērā tikpat nozīmīgus aspektus – uzlabotu produktu kvalitāti, lielāku telpu komfortu, paaugstinātu produktivitāti, samazinātu dīkstāves laiku saistībā ar apkopi un citus būtiskus ieguvumus. Tā rezultātā tiek nenovērtēta energoefektivitātes pasākumu patiesā vērtība, bet daudzi efektīvi risinājumi netiek īstenoti. Mūsu mērķis ir šo pieeju mainīt.

Aicinām jūs dalīties ar šo informatīvo biļetenu ar kolēģiem, kuriem tas varētu būt noderīgi! Lai sekotu līdzi projekta aktualitātēm un iesaistītos metodoloģijas attīstībā, aicinām sekot mums sociālajos medijos ([LinkedIn](#), [Twitter](#)) un mūsu [tīmekļa vietnē](#).

Ar cieņu,
KNOWnNEBs komanda

PROJEKTA JAUNUMI

3. konsorcijs sanāksme Vīnē

Jūnijā KNOWnNEBs konsorcijs tikās Vīnē uz pēdējo klātienes sanāksmi pirms projekta noslēguma. Austrijas partneris **e7 energy innovation & engineering** uzņēma dalībniekus no visas Eiropas divu dienu sesijā, kuras galvenā uzmanība tika pievērsta partnervalstīs veikto pilotauditu rezultātu apmaiņai un reālās pieredzes apspriešanai

par neenerģijas ieguvumu (NEB) integrēšanu energoaudita procesos.

Komanda arī intensīvi strādāja pie politikas ieteikumu pabeigšanas, pamatojoties uz projekta gaitā gūtajām praktiskajām atziņām un pieredzi.

Projektam nonākot noslēguma fāzē, sanāksme bija izšķirošs solis, lai nodrošinātu izstrādāto rīku un metodoloģijas ilgstošu

ietekmi, kā arī koordinētu mijiedarbību ar ieinteresētajām personām.

KNOWnNEBs konsorcijs Vīnē

Noslēguma projekta konference

Konsorcijs izmantoja arī iespēju plānot KNOWnNEB noslēguma konferenci, kas paredzēta laikā no septembra vidus līdz oktobra sākumam.

Viena noslēguma pasākuma vietā mēs piedāvājam virkni mērķtiecīgu iespēju iepazīties ar projekta rezultātiem, dalīties ieskos un sazināties gan ar pieredzējušiem, gan topošajiem enerģētikas ekspertiem.

12. septembrī

Pirmajā sesijā, kas notiks tiešsaistē, tiks iepazīstināts ar projektu, dalībnieki tiks iepazīstināti ar KNOWnNEBs rīku un tiks izcelti galvenie rezultāti un ieguvumi, tostarp mūsu apmācības materiāli un rīks, kas pieejams deviņās valodās.

[Reģistrējieties šeit.](#)

19. septembrī

Arī otrā sesija notiks tiešsaistē un tajā galvenā uzmanība tiks pievērsta **pieredzei, kas gūta saistītos Eiropas projektos**. Kopā ar ES Life programmas sadarbības projektiem mēs apspriedīsim pieredzi, energoefektivitātes politikas ietekmi un ieteikumus par ar enerģiju nesaistītu ieguvumu integrēšanu energoefektivitātes praksē dažādās nozarēs.

3. oktobris

Trešā un pēdējā sesija notiks klātienē Vīnē **YES ikgadējās konferences ietvaros** – pasākuma, kas pulcē jaunus profesionāļus un domu līderus enerģētikas un ilgtspējības jomā. Svarīgākie notikumi ietver galveno runu, apaļā galda diskusiju par Eiropas enerģētikas politikas nākotni un praktisku semināru, kurā tiks pētīta KNOWnNEBs pieejas praktiskā piemērošana.

[Reģistrējieties šeit YES konferencē](#)

NEB ietekme

Mūsu pētījuma rezultāti apliecina, ka ne enerģijas bonusi(NEB) ir patiesi revolucionāri **energoefektivitātes ekonomikā**. Integrējot monetizētos NEB energoefektivitātes pasākumu novērtējumos, pasākumu ekonomiskā pievilcība būtiski pieaug – vidēji tā faktiski dubultojas. Bez NEB trešdaļai (32%) no izvērtētajiem energoefektivitātes pasākumiem bija negatīva neto pašreizējā vērtība (NPV), taču, iekļaujot NEB, šis īpatsvars samazinājās uz pusi – līdz 16%. Partnervalstu analizē konstatēta vidējā NEB multiplikatora ietekme uz NPV **1,84 reizes**. Tāpat arī pasākumu vidējais laiks līdz pozitīva NPV sasniegšanai saīsinājās no 8 līdz 6 gadiem. Jāuzsver, ka NEB patiesā vērtība ir vēl augstāka, nekā iespējams atspoguļot skaitļos, jo daudzas

priekšrocības monetizēt nevar, tomēr tās būtiski veicina energoefektivitātes pasākumu īstenošanu praksē.

Lai gan ilgtermiņa ietekmes apstiprināšanai vēl nepieciešami papildu pierādījumi, jau šobrīd ir skaidrs: **NEB sniedz ievērojamu pievienoto vērtību un būtiski stiprina argumentāciju par energoefektivitātes pasākumu ieviešanu visos uzņēmumos.**

NEB ietekme uz energoefektivitātes pasākumu novērtēšanu

Stratēģiska vērtība, kas pārsniedz enerģijas ietaupījumu

KNOWnNEBs pilotprojektu rezultāti rāda, ka energoefektivitāte uzņēmumos bieži netiek uztverta kā prioritāte, bet gan kā daļa no plašākām izaugsmes un procesu uzlabošanas iespējām. Lielie uzņēmumi šajā jomā parasti ir proaktīvāki – tiem ir īpaši norīkots personāls un atvēlēts budžets. Savukārt mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) investē energoefektivitātē galvenokārt tad, ja tiem ir stabila naudas plūsma vai vadība ar skaidru ilgtspējības virzienu. Tomēr, nonākot zem finansiālā spiediena, uzņēmumi bieži vien nespēj rīkoties pat tad, ja pasākumi šķiet ekonomiski izdevīgi.

Kopš Krievijas iebrukuma Ukrainā efektivitātes tehnoloģijas arvien vairāk tiek uztvertas nevis kā iespējas, bet gan kā nepieciešamība, ko nosaka apstākļi un riski. Investīciju lēmumi joprojām lielā mērā balstās uz īsu atmaksāšanās periodu, lai gan atjaunojamās enerģijas risinājumi, piemēram, saules paneli vai siltumsūkņi, bieži spēj nodrošināt pozitīvus rezultātus arī bez NEB iesaistes.

Šeit NEB iegūst stratēģisku nozīmi. Politikas veidotāji un finanšu institūcijas augstu vērtē tādus papildu ieguvumus kā uzņēmuma tēla stiprināšana, risku samazināšana un uzlaboti darba apstākļi, turklāt arvien biežāk šie aspekti tiek uzskatīti par būtiskiem ESG finansēšanas kritērijiem. Kvantitatīvi novērtējot šos faktorus, KNOWnNEBs rīki nodrošina uzņēmumiem – īpaši MVU – konsolidētu rādītāju, kas stiprina argumentāciju par ieguldījumu nepieciešamību.

Vienlaikus pilotprojekti parādīja, ka energoauditi nereti tiek uztverti tikai kā formalitāte. Tika konstatēta 23% neatbilstība starp sākotnējām aplēsēm un faktiskajiem rezultātiem, lai gan atmaksāšanās periodi atšķīrās tikai par aptuveni 6%. Tas skaidri norāda uz vajadzību pēc datiem balstītām, reālistiskākām audita metodēm, kas spēj precīzāk atspoguļot pasākumu patieso efektivitāti.

Kopumā NEB vērtības atzišana un aktīva komunikācija par tām var palīdzēt pārvērst energoefektivitāti no formalitātes izpildīt likumdevēju prasības par spēcīgu konkurētspējas, noturības un ilgtspējīgas izaugsmes virzītājspēku.

Pilotauditu pieredze

KNOWnNEBs pilotauditu ietvaros tika veiktas aptaujas, lai novērtētu izstrādāto rīku pielietojamību un efektivitāti ar ne enerģijas bonusu (NEB) un ne enerģijas ieguldījumu (NEI) identificēšanā un kvantificēšanā. Papildus tika apkopots ieskaits par to, kā rīki var vēl labāk atbalstīt lēmumu pieņemšanu un turpmāko uzņēmumu attīstību.

Atsauksmes no pilotauditiem apstiprināja, ka KNOWnNEBs rīki ir noderīgi un ļoti atbilstoši, īpaši NEB novērtēšanā un investīciju lēmumu stiprināšanā. Lietotāji uzsvēra, ka tie paaugstina energoefektivitātes pasākumu ticamību, jo īpaši gadījumos, kad tikai tehniskie ietaupījumi nebūtu pietiekami, lai pārliecinātu lēmumu pieņēmējus. Pozitīvi tika vērtēts arī rīku potenciāls atbalstīt ESG ziņošanu, finansējuma pieteikumus un integrāciju valsts audita shēmās.

Dalībnieki norādīja, ka rīki sniedz dziļu ieskatu un ir vērtīgs instruments dažādu

ieinteresēto personu pārliecināšanai, tostarp MVU, ja NEB tiek skaidri parādīti. Vienlaikus atsauksmēs tika uzsvērti arī uzlabojumu virzieni: nepieciešamas skaidrākas vadlīnijas, intuitīvākas lietotāja saskarnes, kā arī iepriekš definētas vērtības un noklusējuma iestatījumi, kas padarītu rīkus pieejamākus un ērtāk lietojamus. Ieteikumi ietvēra arī standartizētu aprēķinu izstrādi, uzlabotus vizuālos rezultātus un abu rīku integrāciju vienotā tiešsaistes platformā.

Svarīgi, ka dalībnieki saskata ievērojamas iespējas plašākam rīku pielietojumam – sākot no nozares specifiskiem piemēriem līdz pat nākamajiem attīstības projektiem.

Kopumā pilotprojekta atsauksmes apliecina: lai gan lietojamību vēl iespējams pilnveidot, rīku metodoloģiskais pamats ir stabils, un to vērtība lēmumu pieņemšanas procesā ir plaši atzīta.

Galvenie secinājumi no pilotprojektu atsauksmēm

- Rīki stiprina investīciju lēmumus, izceļot valstu izpildstrukturās (NEP) un piešķirot efektivitātes pasākumiem ticamību.
- Liels izmantošanas potenciāls ESG ziņošanā, finansējuma pieteikumos un valsts audita shēmās.
- Skaidrs pieprasījums pēc racionalizētas tiešsaistes versijas, kas apvieno abus rīkus un paplašina to lietojamību.

Metodoloģijas ieviešana

JAUNĀKĀS PROJEKTA AKTIVITĀTES

KNOWnNEBs projekta pēdējos mēnešos partneri visā Eiropā pastiprina centienus sazināties ar galvenajām ieinteresētajām personām, nodrošinot, ka mūsu metodes un rīki NEB integrēšanai energoauditos nonāk reālajā dzīvē.

Partnervalstīs tiek ieviestas nacionālās tiešsaistes apmācības enerģētikas ekspertiem, semināri vadītājiem un tehniskajam personālam, tikšanās ar politikas veidotājiem un nozaru asociācijām, kā arī daudzpusējas ieinteresēto personu apaļā galda diskusijas. Šīs aktivitātes nodrošina, ka KNOWnNEBs pieeja nav tikai pētījumu rezultāts, bet gan praktisks resurss gan enerģētikas ekspertiem, gan uzņēmumiem, gan politikas veidotājiem.

Portugālē seminārs *"Energieffektivitāte MVU: kā būtu, ja mēs ieskaitītu ar enerģiju nesaistītos ieguvumus?"* pulcēja inženierus, regulatorus un uzņēmumus, lai apspriestu jaunas perspektīvas finansēšanas un ieviešanas jomā.

ISR Seminar in Portugal

Network engagement in Italy

Itālijā mūsu partneris SOGESCA sadarbojās ar FIRE, vienu no vadošajiem energoefektivitātes tīkliem, apstiprinot mūsu NEB rīku augsto nozīmīgumu gan nacionālā, gan ES kontekstā.

Austrijā tiek īstenota tiešsaistes apmācību sērija "Efektivitātes pasākumu ienesīguma pārvērtēšana", kas energoauditoriem un konsultantiem sniedz praktisku pieredzi NEB rīka pielietošanā.

Latvija sekos septembrī ar akreditētām tiešsaistes apmācībām, nodrošinot profesionāliem piekļuvi praktiskiem Excel rīkiem, kas izstrādāti, balstoties uz standartu EN 17463 un KNOWnNEBs metodoloģiju.

Šie ir tikai daži piemēri no daudzveidīgajām aktivitātēm, kas apliecina projekta ietekmi reālajā vidē – veidojot ciešāku saikni starp pētniecību un praksi un palīdzot nodrošināt, ka NEB kļūst par neatņemamu energoefektivitātes lēmumu sastāvdaļu visā Eiropā.

Co-funded by
the European Union

KNOWnNEBs has received funding from the European's
Life 21-CER-Audits Programme under grant agreement no. 101076494.

